

EXCURSIÓ Á HORTA.

19 Agost 1877.

Reunits en la Rectoria d' Horta ahont restan ignorats l' arxiu y biblioteca del monastir de Sant Jeroni de Vall d' Hebron, lo President Sr. Fiter é Inglés, lo Tresorer D. Marsal Ambrós, D. Joseph Navarra y lo infrascrit (don Eudalt Canibell) á tres quarts de déu del matí pera investigar la munió de interessants documents que existeixen en las golfas, comensárem l' escorcoll per los llibres que formarian part de la biblioteca, dels que l' infrascrit n' alsá un petit inventari. Seguidament regirarem interessantíssims plechs de privilegis reals de nostres celebrats comtes-reys. Restan allí documents del segle xi y de tots los successius fins al actual, rivalisant en importancia. Mes que notable es la colecció sigilogràfica que allí brilla; no menys ho es la dels autógrafos célebres d' un interés inestimable. Entre 'ls manuscrits notables que vegérem figura en primer lloch l' immens volúm de las biografias dels monjos de Sant Jeroni de Vall d' Hebron, y un nobiliari de la familia Pelli-

cer, part en pergami, qual notable portada ostenta l'escut de la família magnificament il·luminat.

Bellas, variadas y originals en extrem son moltes de las inicials dels documents per lo que 's recomanan alguns com á treball caligràfic.

A fi de ordenarho en lo que fos possible ferem varias divisions retirant á part lo que d'aprop nos interessava, demanant al Sr. Rector que ho cedís á la Associació, tota vegada que 's forma un arxiu en lo que serán conservats aytals documents del modo degut, com á tresor històric que son.

Va cedirlos; y desde avuy lo nostre arxiu ja es rich; galan es lo nombre de documents dat lo poch temps de fundació que conta, y ja figuran en éll los autògrafs d'En Pere IV de mala memoria, de sa esposa Na Eleonor; del calumniat Joan I *l'aymador de la gentilesa*, d'En Joan II *l'escarceller* de son fill, lo desgraciat príncep de Viana, de 'N Alfons V d'Aragó, d'En Enrich de Villena, d'En Martí *l'Humà*, Ferran *lo Catòlich*, Ferran *d'Antequera*, de Na Violant de Bar, fundadora del monastir de Sant Jeroni de Vall d'Hebron y d'altres no menys notables. Entre 'ls segells hi figuran casi 'ls de tots los personatjes ja mentats y los dels estingits monastirs de Cotalva y Scala-Dei ja raríssims, lo del Papa Pio II, lo de la colegiata Sant Félix de Girona y lo de la Santa Crehuada.

Molt varem fer y encare no es una desena part de lo que fer se pot en aquella rica mina d'històrics documents. Arreglat del mellor modo possible tot lo que s'havia registrat, no sens recansa, deixarem aquell lloch tant apropiat á las nostras aficions; allí sentats al costat d'objectes retrospectius plens de pols, dessota teulada, rebent llum tant sols

per una reixeta, en lo centre una taula plena de llibres y caragolats pergamins ab lo penjant segell, no 'ns recordavam de altre cosa, puix l'esperit de investigació y de la terra embrassava nostres cors.

(Extracte de l'acta firmada per los Srs. President y Secretari 2.ª de la Associació.)
